

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: Dorin Dulghieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Maria Guzun
Iurie Cotruță
Natalia Simciuc

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător: Ala Cobăneanu

Judecători: Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iofcioglu (Medvedeva) Inna împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea de către stat a prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017 prin care a fost admis apelul declarat de reprezentantul Innei Iofcioglu (Medvedeva) avocatul Morozov Sergiu, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 23 septembrie 2016 Iofcioglu (Medvedeva) Inna a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea de către stat a prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil cauzei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 20 septembrie 2012 Bolboceanu Tamara și Bolboceanu Nicolae s-au adresat Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Plohotniuc Mihail și Medvedeva Inna, intervenient accesoriu notarul Florea Adelina cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului nr. 3600 din 10 iunie 2011.

Această acțiune după natura sa juridică nu este deloc complicată, însă se examinează o perioadă de timp îndelungată, iar tergiversarea examinării a avut loc datorită mai multor factori de gen obiectiv, și anume Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău a admis spre examinare cauza cu încălcarea competenței teritoriale contrar prevederilor art. 40 din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 9 septembrie 2015, cauza civilă a fost strămutată spre judecare Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău. La 20 octombrie 2015 cauza a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Angela Furdui, iar din motivul plecării judecătorului menționat în concediul prenatal, cauza a fost repartizată judecătorului Luiza Gafton. La 1 iulie 2016, deși a depus prin intermediul cancelariei Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău cererea de urgentare a examinării cauzei, aceasta a fost respinsă ca neîntemeiată.

Indică reclamanta că, pe parcursul examinării cauzei menționate a suportat cheltuieli pentru asistență juridică în sumă totală de 10 000 lei.

Încălcarea termenului de judecare a cauzei civile la cererea de chemare în judecată a lui Bolboceanu Tamara și Bolboceanu Nicolae împotriva lui Plohotniuc Mihail și Medvedeva Inna, intervenient accesoriu notarul Florea Adelina cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului nr. 3600 din 10 iunie 2011, afectează în mod direct dreptul reclamantei de a înstrăina imobilul, din motiv că acesta este obiect al actului juridic nulitatea căruia se examinează în respectiva cauză, iar pe cale de consecință, în contextul scăderii prețurilor la bunurile imobile, aceasta poate să suporte prejudicii în legătură cu imposibilitatea de a înstrăina acest bun.

Menționează că cauzele tergiversării termenului de examinare nu îi sunt imputabile reclamantei, iar faptul că litigiului se examinează o durată îndelungată îi cauzează retrairi morale și psihice de mare intensitate.

Solicită reclamanta Iofcioglu (Medvedeva) Ina încasarea prejudiciului moral pe care îl estimează la suma de 50 000 lei, prejudiciul material în mărime de 10 000 lei ce constă din cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza de referință și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017, a fost admis apelul declarat de reprezentantul Innei Iofcioglu (Medvedeva), casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă parțial. S-a dispus încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Innei Iofcioglu (Medvedeva) a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în mărime de 15 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1000 lei. Cerința privind încasarea prejudiciului material a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 5 iulie 2017 Ministerul Justiției a depus cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei

Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017 cu menținerea hotărârii Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016.

În motivarea cererii de recurs a indicat că perioada de examinare din speța principală pentru care se pretinde încălcarea art. 6 din Convenție și art. 2 din Legea nr. 87 nu poate fi imputată exclusiv instanței de judecată.

Potrivit raportului prezentat de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, cauza în care se invocă încălcarea dreptului la un proces echitabil este una deosebit de complexă reieșind din numărul mare de participanți la proces și obiectul acțiunii, comportamentul participanților care au uzat de drepturile procedurale de a înainta în cadrul examinării cauzei mai multe cereri și demersuri. Omisiunea de a obiecta împotriva amânărilor ședințelor de judecată nu îi permite Innei Iofcioglu să pretindă violarea art. 6 al Convenției motiv din care este inexplicabilă încasarea prejudiciului moral.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 decembrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimatei Inna Iofcioglu (Medvedeva) copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă de reprezentantul Innei Iofcioglu (Medvedeva) avocatul Morozov Sergiu, s-a solicitat de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017 a fost recepționată de către Ministerul Justiției la data de 25 mai 2017 (f.d.89), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 5 iulie 2017 (f.d.90).

Astfel, instanța de recurs constată că Ministerul Justiției s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta

este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecător:

Ala Cobăneanu

Judecători:

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu